

Tlak českých potravinářů a zástupců obchodníků se vyplatil. Evropská komise znovu odloží sporné nařízení proti odlesňování

24.9.2025 - Marek Zemánek | Potravinářská komora ČR

Mimo jiné i díky tlaku Potravinářské komory ČR a Asociace českého tradičního obchodu navrhne Evropská komise odložení platnosti nařízení proti odlesňování o další rok. Podle organizací je navržený systém nefunkční a chaotický, což vede k mnoha nepochopitelným situacím.

Evropská komise se rozhodla odložit platnost nařízení proti odlesňování o další rok. Nařízení má zajistit, aby se na trh EU nedostávaly produkty jako káva, kakao, maso, palmový olej, sója, kaučuk či dřevo, které by pocházely z míst, kde došlo k nelegálnímu kácení lesů. V Evropské unii přitom nové plantáže na úkor lesů nevznikají, ale naopak dlouhodobě lesních ploch přibývá.

Původně mělo nařízení platit už od konce roku 2024. Evropská komise ovšem už jednou navrhla odložení platnosti o rok. Potravinářská komora tehdy vyzvala otevřeným dopisem europoslance, aby tento odklad podpořili. Od počátku však Komora požadovala odložení alespoň o dva roky, aby se na opatření stihly připravit i malé a střední podniky, neboť regulace dopadá mimo jiné i na výrobce potravin a způsobuje jim další nárůst administrativy a nákladů.

„Další odklad nařízení proti odlesňování jen potvrdil naše obavy. Ukázalo se, že systém by způsobil obrovský chaos, protože mnoho malých a středních firem ještě pár měsíců před jeho začátkem netušilo, jak správně vyplnit prohlášení o náležité péči a prokázat, že jejich produkty nevznikly na vykáčených lesích,“ řekla prezidentka Potravinářské komory Dana Večeřová.

Podle potravinářů a zástupců obchodníků nařízení proti odlesňování nesplní svůj účel. Místo ochrany lesů totiž pouze vytvoří dva oddělené trhy. Zboží, které nebude splňovat přísné unijní normy, se jednoduše přesune na jiné světové trhy. Evropa tak sice získá dražší komodity s označením „bez odlesňování“, zatímco levnější produkty z odlesněných pozemků se stejně jako dosud prodají jinde a poskytnou konkurenční výhodu podnikům ze zemí mimo EU. Skutečný dopad na ochranu světových lesů tak bude minimální.

Nejlepší řešení by proto bylo nařízení zrušit. Pokud k jeho zrušení nedojde, je nezbytné, aby Komise neprodleně předložila návrhy na jeho zjednodušení. Konkrétně by se povinnost prokázat neodlesnění měla vztahovat pouze na první uvedení dané komodity nebo produktu na trh EU. Dále je nutné, aby se byrokratické postupy nemusely opakovat na dalších stupních hodnotového řetězce. Ověřovat nedotčenost lesů u produktů, které pocházejí ze surovin s již prokázaným původem, je zcela zbytečné.

Nelogické požadavky a hrozba vězení

Nařízení obsahuje kontroverzní požadavky. Zarážející je například požadavek, aby i výrobci mléčných produktů museli prokazovat náležitou péči o lesy kvůli nepatrnému množství kakaa, které tvoří pouhé procento vyráběného jogurtu. Obavy zavedení nařízení zvyšuje i fakt, že od 21. května příštího roku má být jeho nedodržení považováno za trestný čin. Za porušení by hrozil až pětiletý

trest odnětí svobody nebo zákaz činnosti.

Problém s byrokracií a možným zdražováním

Nová regulace proti odlesňování by vedla jen k dalšímu zdražení potravin. Nařízení zvyšuje byrokratickou zátěž pro všechny subjekty v dodavatelském řetězci. Sama Evropská komise odhaduje vzniklé dodatečné náklady pro podniky na 2,6 miliardy eur. To by mohlo představovat podíl ve výši až 4,3 % na celkových vstupních nákladech firem. Tyto investice do složitých systémů sledování původu a sběru dat se v konečném důsledku promítnou do cen pro spotřebitele.

„Je důležité, že v této věci táhneme všichni za jeden provaz. Nařízení by místo reálné ochrany lesů jen zatížilo zemědělce, potravináře a obchodníky. Jeho přijetí ve stávající podobě by nutně vedlo k zvyšování cen potravin, jak to již v této souvislosti avizovaly obchodní řetězce v Německu. Celkově považuji za nešťastné, že se takto nepromyšlená legislativa musí zastavovat až skutečně na poslední chvíli,“ uvedl Pavel Březina, předseda Asociace českého tradičního obchodu.

Za odkladem nařízení proti odlesňování stál aktivní přístup českých politiků. Skupina europoslanců již na jaře odeslala Evropské komisi dopis s žádostí o posunutí jeho platnosti. Tento krok plně podpořilo i ministerstvo zemědělství, které pod vedením ministra Marka Výborného usilovalo o stejný cíl.

Marek Zemánek

Tiskový mluvčí a vedoucí tiskového oddělení Potravinářské komory ČR

<https://www.foodnet.cz/cs/aktuality/10114-tlak-ceskych-potravinaru-a-zastupcu-obchodniku-se-vyplat-il-evropska-komise-znovu-odlozi-sporne-narizeni-proti-odlesnovani>